

પ : અમે સૌ

બટાકું રે બટાકું
માટી નીચે ઊગતું
સૌને બહુ ભાવતું
શાકનો રાજા કે'વાતું.

એક પાન બીજું પાન
પાનની અંદર પાન
લીલાં ધોળાં પાંદડાં
કોબીજ મારું નામ.

મીઠી કેરી સૌને ભાવે
ઉનાળે એ આંબે આવે
રાજા કહી સૌ બોલાવે
મારા માટે મમ્મી લાવે.

ખાટો મીઠો મારો સ્વાદ
બાળકોને હું આવું યાદ
ઉનાળામાં કરશો ન બાદ
સંતરાં કહીને કરજો સાદ.

ગુલાબનો તો લાલ રંગ
કોમળ કોમળ એનું અંગ
પાંખડીઓનું બને ગુલકંદ
જોઈને સૌ થાય છે દંગ.

પીળા પીળા ગોટા છે.
ફૂલમાં એ ગલગોટા છે.
ફૂલહારમાં એ ઝૂલે છે.
ન સૂંધે એ ભૂલે છે.

નવા શબ્દો

આંબો ♦ સ્વાદ ♦ ગુલકંદ ♦ કોમળ ♦ દંગ
અંગ ♦ ફૂલહાર

૧. સાંભળો અને બોલો.

નજર	જાગ	મામા	બાકસ	એ	જેસર
અમર	નાત	કાકા	સાવજ	બેન	કેસર
કરમ	સાદ	દાદા	આવક	વેર	કેરમ
અજગર	નાદ	મારા	જાવક	સેર	એકર
કાન	નામ	નાના	સમાન	જેમ	દાવેદાર
નાક	ગામ	માસા	અનાજ	નેક	આવેદન
કામ	બાજ	બદામ	વરસાદ	રેસ	બારેમાસ
વાર	દામ	ગાજર	કદાવર	નેમ	છેકછાક

૫૨

૨. ઓળખો અને ○ કરો.

ક

ક બૂતર

કાગડો

છાલ

બતક

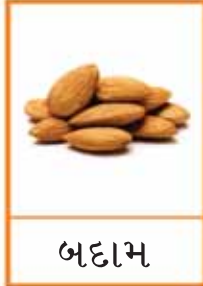

મકાન

બ

બ કરી

બદામ

કાબર

બટન

ચકલી

અ

અ ખરોટ

આંબળાં

અનનાસ

તારા

અજગર

છ

છ ત્રી

છાપું

છાબડી

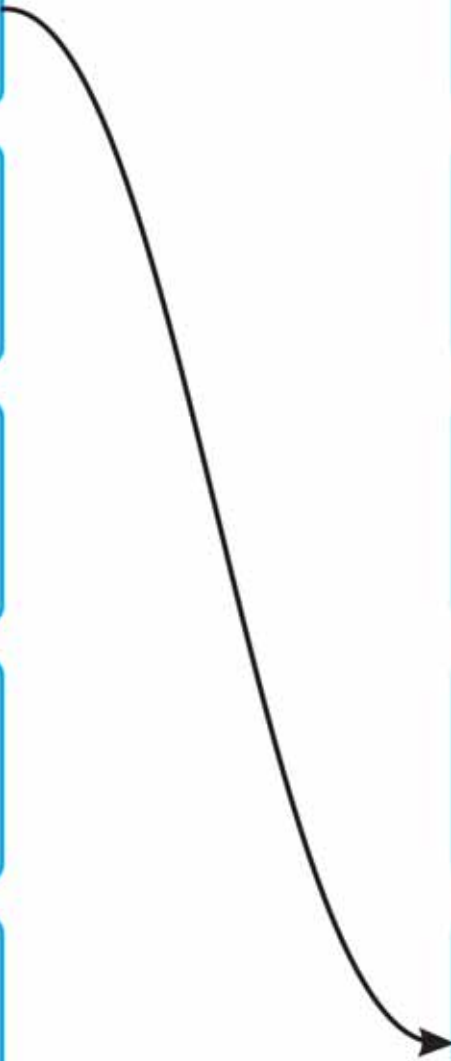
પાન

રીંછ

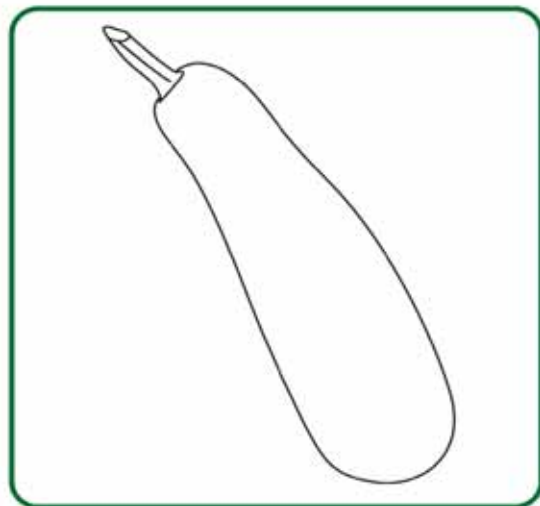
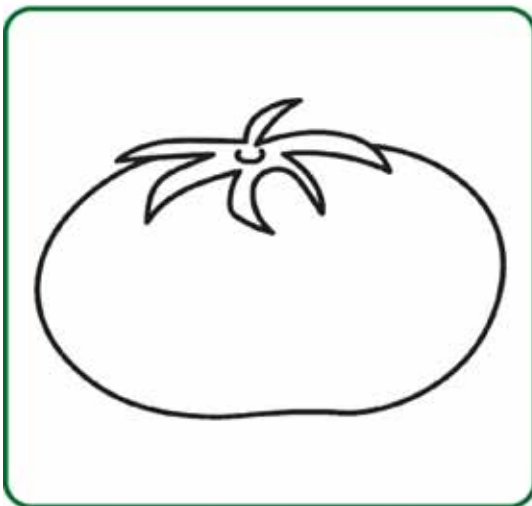
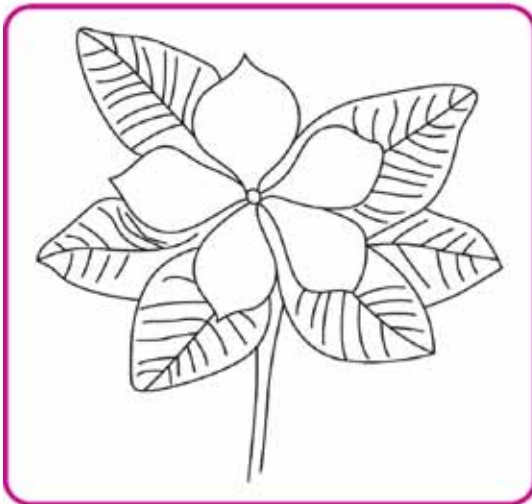
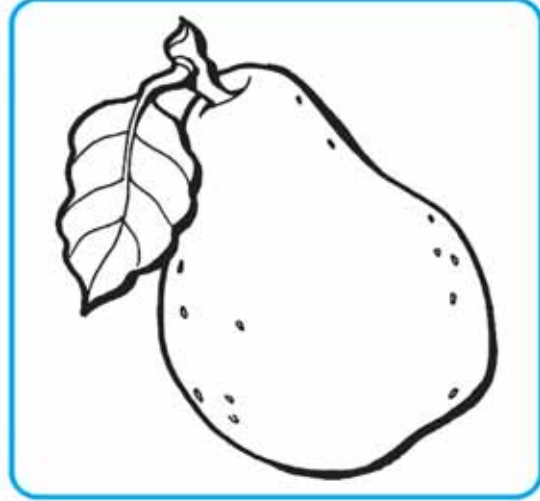
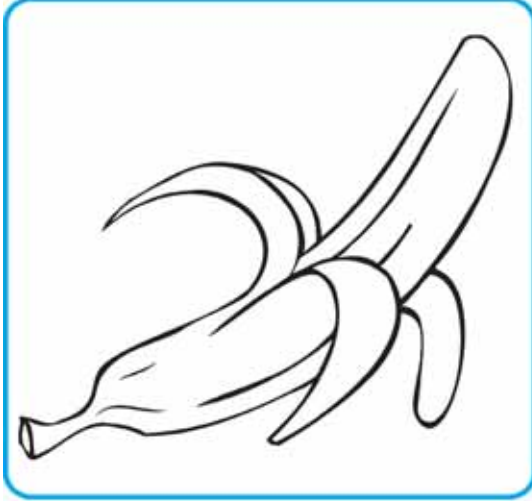

૩. જોડકાં જોડો.

૪. રંગ પૂરો.

પ. આંગળી ફેરવો :

ક બ અ ઇ

ક. ટપકાં જોડો.

ક ક ક ક ક

બ બ બ બ બ

અ અ અ અ અ

ઇ ઇ ઇ ઇ ઇ

આ આ આ આ આ

એ એ એ એ એ

૭. જોઈને લખો.

ક				

ઁ				

અ				

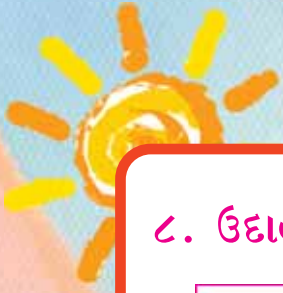
ઇ				

અા				

એ				

૮. ઉદાહરણ મુજબ લખો.

અ	આ	એ

ક	કા	કે

બ		

છ		

જ		

વ		

મ		

ર		

ગ		

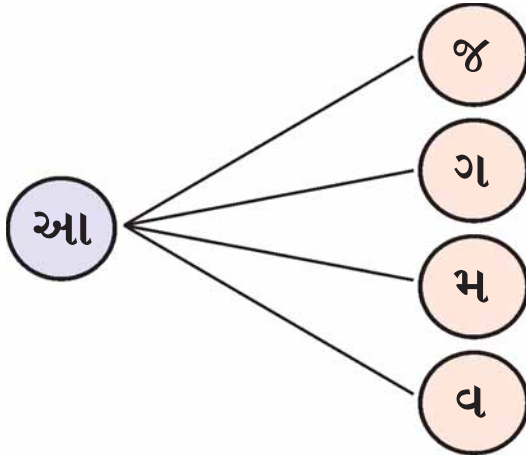
સ		

૯. શબ્દ બનાવો.

(૧)

૧.

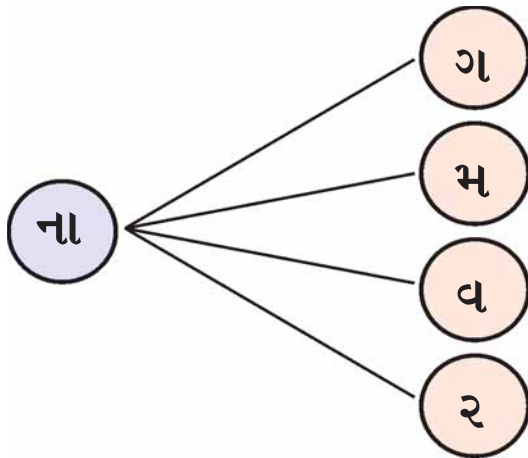
આજ

૨.

૩.

૪.

(૨)

૧.

નાગ

૨.

૩.

૪.

૧૦. વાંચો અને લખો.

રાજા

છાબ

છાજ

આગ

રેસ

એક

સેર

દેર

કાનન

બાવન

બાકસ

નાનક

આજે રજા છે.

ગાજર ગમે છે.

વરસાદ આવે છે.

૬૦

૧૧. ખૂટતો મૂળાક્ષર લખો.

ગ	જ	

	દ	મ

બ		સ

સ		જ

કે	ર	

	જ	ગ	

વ		સ	

શિક્ષકો માટે

- (૧) આપેલા બધા શબ્દો શિક્ષકે ક્રમશઃ બોલાવવા, પ્રથમ પોતે મોટા ઉચ્ચાર સાથે શબ્દ બોલવો પછી બધાં બાળકો એકસાથે એ શબ્દ બોલે. ઉદાહરણ : ‘કાન’. શિક્ષક બોલશે પાછળ બધાં બાળકો એકસાથે બોલશે ‘કાન’. અહીં નવા-જૂના મૂળાક્ષરોના શ્રવણ-અનુભવો પૂરા પાડવાનો હેતુ છે.
- (૨) પ્રથમ હરોળમાં ‘ક’ ઓળખી ચિત્ર નીચેના શબ્દમાં જ્યાં ‘ક’ આવતો હોય તેના ઉપર ○ કરાવવું. આવું ‘બ’, ‘અ’ અને ‘ઇ’માં પણ કરાવવું.
- (૩) શાકભાજી, ફળ, ફૂલનાં ચિત્રોને પરસ્પર જોડાવવાં.
- (૪) ચિત્રમાં રંગ પુરાવો. બાળક ફળ, શાકભાજી કે ફૂલમાં કેવો રંગ પૂરવો તે જાણતો ન હોય, તો કહેવું અને લીટી (રેખા)ની બહાર રંગ ન જાય તેની તકેદારી રખાવવી.
- (૫) મૂળાક્ષર ઉપર તીરની દિશામાં આંગળી ફેરવાવો.
- (૬) આ પ્રવૃત્તિ બાળકને લેખન સાથે મૂળાક્ષરોનું દઢીકરણ અને મહાવરો મળી રહે તે હેતુ સાથે મૂકેલ છે, જેટલાં ટપકાંવાળા મૂળાક્ષરો છે તે બધાને લખાવવા.
- (૭) મૂળાક્ષરની સામેની લીટીમાં મૂળાક્ષર લખાવો. આમ દરેક મૂળાક્ષરમાં કરવું.
- (૮) અહીં બાળકને નવી માત્રાનો પરિચય થાય. સાથોસાથ મહાવરો પણ થાય એ હેતુ છે. ઉદાહરણમાં જેમ ‘અ’, ‘આ’, ‘એ’ અને ‘ક’, ‘કા’, ‘કે’ આપેલ છે તેમ બાકીના તમામ મૂળાક્ષરમાં કાનો અને માત્રા મૂકાવી મૂળાક્ષર લખાવો.
- (૯) ઉદાહરણ મુજબ શબ્દો બનાવવા અને બાજુમાં આપેલ જગ્યામાં લખાવો. આવાં અન્ય ઉદાહરણો દઢીકરણ અને મહાવરા માટે આપો.
- (૧૦) અહીં અનુલેખનના હેતુસર આ પ્રવૃત્તિ છે. શબ્દો અને વાક્યોને જોઈને નીચેની લીટીમાં લખાવવા. મૂળાક્ષર કે માત્રાના વળાંક સંદર્ભે જરૂર જણાય ત્યાં માર્ગદર્શન આપો.
- (૧૧) ડાબી તરફના ચિત્રની સામે જે ખાનાં આપ્યાં છે તેમાં ચિત્રનું નામ લખવાનું છે. કેટલાક મૂળાક્ષર કે માત્રાવાળા મૂળાક્ષર છાપીને જ આપેલા છે. ખૂટતા મૂળાક્ષર લખાવવા અને લખાઈ ગયા પછી એ શબ્દો વંચાવો.
- (૧૨) ‘ફલમ્ ફૂલમ્ સબ્જયમ્’ આ રમત રમાડો.

આ એકમમાં આપણે શીખ્યા :

ભાષા		પર્યાવરણ
ક, બ, અ, ઇ	એ, આ	● શાકભાજી, ફળ, ફૂલ અને તેની ઉપયોગિતા

